כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסודשיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת עקב ■ י"ז מנחם-אב ה'תשע"ג ■ 24.07.2013 ■ גליון מס' 233

תפוצה לכל קהילות ישראל

פרשת עקב

מנהיגות שיש בה יראת שמים

/ הרב יעקב הלוי פילבר

על פנייתו של משה: "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֱלוֹקֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת-ה' אֱ-לֹהֶיךָ, לָלֶכֶת בְּכָל-דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אוֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת-ה' אֱ-לֹהֶיךָ בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ. לִשְׁמֹר אֶת-מִצְוֹת ה' וְאֶת-חֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ: שואל הנצי"ב בפירושו "העמק דבר" (דברים י' יב') שמהמילים של משה: "כי אם" מצפים לשמוע בקשה אחת והנה אנו שומעים כמה בקשות: ליראה, ללכת, ולאהבה, ולעבוד, לשמור את מצוות ה',מכאן מסיק הנצי"ב שיש בעם ישראל ארבע קבוצות ומכל קבוצה הקב"ה שואל דבר אחר.(עיין בספרי "חמדת ימים" עמ' 444 את פירוט הקבוצות ואת הבקשות מכל אחת מהן) ומה ששואל מזה אינו שואל מזה.

וממשיך הנצי"ב ומפרט מי הם ארבע הקבוצות ומה הקב"ה דורש מכל אחד: ומתחיל במנהיגי הדור הנקראים "עוסקים בצרכי ציבור". אחריהם זקני הדור שהם תלמידי חכמים עמלי תורה ועליהם מוטל מצות אהבת ה' ודביקות הרעיון בו יתברך בכל לב ונפש, ולקיים מצוות מעשיות בכל מיני דקדוקים היותר אפשריים. והקבוצה השלישית הם המון ישראל העוסקים בפרנסתם, עליהם מוטל לשמור המצוות בזמנם ולא יהא עסק שלו מבטל המצוה. אבל אי אפשר לשאול מאיש עמוס בעסקיו שקידת היראה והאהבה אלא רק מעשה המצוות בפועל. והקבוצה האחרונה הם הקטנים והנשים שאותם הקב"ה פטר מכמה מצוות ואינו שואל מהם אלא להיות לטוב הישוב והליכות עולם של האנשים.

ולפי הנצי"ב הבקשה הראשונה "ליראה את ה'" היא מראשי העם הראשונים שברשימה, שהם מנהיגי הדור הנקראים "עוסקים בצרכי ציבור", ומהם אין הקב"ה שואל לא אהבה ולא דבקות ולפעמים אף פטורים מקיום מצוות עשה (כמו שמבואר בתוספתא ברכות פ"א: אמר רבי יהודה פעם אחת הייתי מהלך אחר רבי עקיבא ור"א בן עזריה, הגיע זמן קריאת שמע, כמדומה אני שנתייאשו מלקרות אלא שעוסקין בצרכי ציבור. ועוד אמרו חז"ל: גדולה הבנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה, ואם הכנסת אורחים שהיא עיסוק בצרכי הפרט מכל שכן שהעיסוק בצרכי ציבור גדולה יותר שתדחה מפניה אהבה ודבקות) ולכן אינם רשאים להתבטל מהשליחות שלהם אפילו לדברים שבקדושה, ולא לעסוק בעבודת ה' ובדבקות שהרי בזה לא תהיה שקידתו בעבודת הציבור שלימה. ואם כך - שואל הנצי"ב - "מה ה' שואל מראשי ישראל מנהיגי הציבור? הלא לא אהבה ודביקות ולא שמירת מצות עשה אלא יראה, היינו שיהא שקוע תמיד ביראת ה'."

אבל בל נטעה. אין הנצי"ב מבקש מנהיגי הציבור "יראת שמים" דתית, את זה הוא משאיר לזקני העם תלמידי חכמים העמלים בתורה, "עליהם מוטל מצות אהבת ה' ודביקות הרעיון בו יתברך בכל לב ונפש, ולקיים מצוות מעשיות בכל מיני דקדוקים היותר אפשריים". ממנהיגי הציבור הדרישה היא "יראת שמים" חברותית ואמונית, ומדוע העוסק בצרכי ציבור זקוק ליראת שמים זו? מסביר הנצי"ב: "באשר מי שהוא ראש ועוסק בצרכי רבים עלול לבא להנאת עצמו וכבודו במעשיהם" כאן הסכנה היא "שחיתות שלטונית", ניצול לרעה של השלטון לטובות הנאה אישיות או קידום האגו במקום לדאוג לטובת ורווחת הציבור. ועוד סכנה נוספת מציין הנצי"ב והיא: "ולראות לטוב למי שחונך לו" העדפת ה"יס מנים" ומלככי פינכה כעוזרים. ומוסיף הנצי"ב ומפרט את המגרעות שיש באנשי ציבור שאין להם "יראת שמים" והיא: "ולהיפך למי שיגע בקצה כבודו יעלים עיניו מלראות בצר לו, או אף תמצא ידו להרע לו" גם כאן יש העדפת האגו האישי על מילוי התפקיד. וכבר ראינו אדם שהתמנה לנהל משרד ממשלתי כשר או כמנכ"ל, והנה באחד הימים כשצירפו למשרדו עובד מדינה ותיק למלא תפקיד בתחום אחריותו, והעובד מוכשר עם קבלות, והנה השר או המנכ"ל החדשים נזכרו שהעובד הזה לפני שנים רבות "נגע בקצה כבודו" כשפרסם דברי בקורת ובמקום להיות רגיש למצוקת העובד להכליג ולהתנהל בצורה ממלכתית, הוא "יעלים עיניו מלראות בצר לו ואם תמצא ידו אף ירע לו"

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

תפילת הדרך בחזרת הש"ץ
בספר "אלה מסעי" על "מסע הרבנים" בחורף תרע"ד, כותב המחבר, הגרי"ב הלוי הורוויץ זצ"ל, את הדברים המופלאים...
המשך בעמ' 2

שו"ת קיץ
שאלה: כמה מהמתפללים טענו שעל אף הכוונה הטובה, היא נוגדת את ההלכה, מאחר שאין היתר ללמוד תורה בתשעה באב בצורה כזאת (שיעור עיוני)?...
המשך בעמ' 3

סיפור לשבת
'איבדתי את הכול'
"אימא! איבדתי את הכול.." - זוהי הבשורה האחרונה שאימא הייתה מצפה לקבל מהבת שלה שיצאה לטיול...
המשך בעמ' 4

שביבים
■ קנקן תה וסודותיו
המשך בעמ' 5

כנגד האפשרויות הללו כתבה התורה על איש הציבור: "מה ה' שואל ממך כי אם ליראה", יראת שמים אמונית, היודעת להתגבר על חולשות אנוש, כי "בכל שעה עליו לידע כי גבוה מעל גבוה וגו'".

כמובן שלפי הנצי"ב, כדי להגיע ל"יראת שמים" כזו, על איש הציבור להיות בן תורה, שעסק התורה מסייעת לו להפנים תמיד במחשבתו לירא מה', שצופה על כל דרכי בני איש. אדם שהתורה היא המצפן שלו והיא המנחה אותו. ועל כן לפי הנצי"ב "מי שאינו תלמיד חכם כלל, מי מבקש ממנו להיות עוסק בצרכי ציבור"? אלא שעם זאת אין הוא פסול מלשמש מנהיג ציבור, בתנאי שיהיה מחובר אל גדול הדור שהוא תלמיד חכם אמיתי, "והוא מדריכו ומעמידו על דרך הטוב והישר" ובהשראתו יזכה גם הוא ליראת שמים ולמלא את תפקידו הציבורי ללא חריקות וללא פגמים.

תפילת הדרך בחזרת הש"ץ

/ ש.ב. גנוט

בראשית שנת תרע"ד יצאה משלחת רבנים למסע ראשון במושבות השומרון, הגליל התחתון והעליון. ראש המשלחת ויוזמה היה הר' אברהם יצחק הכהן קוק, רבה של יפו והמושבות, שנתן את דעתו לקירוב לבבות בין הישוב הישן לבין הישוב החקלאי החדש. הוא האמין ביסוד הסגולה הגנוז בכל יהודי, יסוד המצפה להתעוררות רוחנית, ולכן ייחס ערך רב לפגישה בין אישי התורה לבין חלוצי ההתיישבות העובדת.

הורכבה משלחת מגדולי הרבנים בארץ: הר' יוסף חיים זוננפלד - רב קנאי ותקיף מראשי אגודת ישראל, הר' משה קלירס מטבריה והר' רפאל זילברמן מצפת - שניהם נודעים בלמדנותם וביראתם. נלוו אליהם מצעירי הרבנים בירושלים, ברוכי כישרון וערנות ציבורית, הלא הם: ר' משה חרל"פ, ר' יונתן הלוי איש הורביץ ור' בנציון ידלר.

המשלחת הקיפה אפוא, את כל חלקי הרבנות, מהאגף הקיצוני ועד האגף המתון, מהרב זוננפלד ועד להרב קוק. הרבנים הגיעו להרבה יישובים ובכל מקום היו משוחחים על מתן חינוך-תורה לילדים, על שמירת שבת ועל קיום מצוות התלויות בארץ - בעיקר הפרשת תרומות ומעשרות. ארבעה שבועות טלטלו עצמם בדרכים ועברו מחדרה אשר בשומרון ועד למטולה אשר בגליל העליון. נסעו בעגלות, רכבו על סוסים, השתמשו ברכבת והלכו ברגל. לא פסחו אף על מושבה נידחת ביותר, ובכל מקום בואם דרשו באסיפות, שוחחו ביחידות עם מתיישבים קשישים וצעירים, וטרחו לקרב יהודים לתורה ולמצוות/ש. דניאל, "מחניים". המבלה"ד: שאול שיף

בספר "אלה מסעי" על "מסע הרבנים" בחורף תרע"ד, כותב המחבר, הגרי"ב הלוי הורוויץ זצ"ל, (שהיה דומ"צ ביסטריץ ובאלשאקוביץ, ובהמשך יו"ר אגו"י בא"י וממקורבי הגרי"ח זוננפלד זצ"ל ונציג פקידים ואמרכלים דאמסטרדם) את הדברים המופלאים הבאים: "בשעה 2 אחרי הצהרים התפללנו מנחה והרב ר' י"ח זוננפלד היה הש"ץ כנהוג, ואמר תפילת הדרך בחזרת התפילה להוציא את כולם. וכן היה המנהג אצלנו כמעט תמיד בכל תפלה שהיתה אחרי לינה וקודמת למסע חדש". ובהערות שם הוסבר שהרבנים יצאו לדרכם בד"כ בשעות הצהרים ולא מהבוקר ולכן אמר תפיה"ד במנחה.

ויש להבין מדוע לא בירכו תפילת הדרך כרגיל ורק כללוהו בשומע תפילה, והרי במשנ"ב סק"י סקכ"ד כ"ו פסק שכשנוסע כמה ימים וישן בלילה במקום ישוב שינת קבע, מברך בכל יום מחדש. וכל ענין הברכה דתפילת הדרך בשומע תפילה הוא רק כאשר ישנו ספק האם לברך תפיה"ד, (עי' הליכות שלמה כא, ב ואשי ישראל פ"נ י'). וא"כ האם דעת הרבנים הגאונים שהשתתפו במסע היתה שונה?

ואם סברו שראוי גם לכתחילה לומר תפילת הדרך ב'שומע תפילה', כיון שכל מתפללי המנין יוצאים לדרך לאחר התפילה, יש להבין ממתי מצינו שש"ץ מברך ברכות פרטיות בחזרת הש"ץ, כדי להוציא בהם את הציבור? וגם אם נאמר דלא גרע מכל בקשה פרטית הנאמרת בשומע תפילה, וכי ש"ץ יכול לבקש בחזרת הש"ץ בקשות פרטיות עבור הציבור בשומע תפילה? ואם כל הקהל צריך רפואה או ישועה בנושא מסוים, וכי יכול הש"ץ לבקש זאת בקול בחזרת הש"ץ?

בשו"ע (קיז, ב) נפסק: "יחידים הצריכים למטר בימות החמה, אין שואלין אותו בברכת השנים, אלא ב'שומע תפלה', ואפי' עיר גדולה כנינווה או ארץ אחת כולה כמו ספרד בכללה, או אשכנז בכללה, כיחידים דמו בשומע תפלה". וכתב הט"ז שרק כל יחיד ויחיד בארץ זו יכולים לאומרה בתפילת הלחש, אך הש"ץ אינו אומרה בקול בחזרת הש"ץ, כיון שהיא תפילת יחיד ולא תפילת רבים. וכ"פ המשנ"ב, אך הוסיף המשנ"ב: "ומנהגנו כהיום שאומר הש"ץ בש"ת אבל אינו אומר ותן טל ומטר לחוד כ"א בפסוקים ושאר לשונות, וכבר נדפס בסידורים". והיינו שבשעת עצירת גשמים אנו אומרים בקשת "וענינו בורא עולם", אשר יסודו בטור (סי' תקעט), הכותב שכך אומרים בשעת תעניות על הגשמים, ובסידור 'שערי ציון' הקדום הובא שכן אומרים בתפילות בימי עצירת הגשמים, וכך התפשט בכל קהילות ישראל.

ואמנם גם אם נאמר שתפילת הדרך דומה לבקשת הגשמים, כיון שתפיה"ד "אינה אלא תפלה בעלמא, שמתפלל להקב"ה שיוליכנו לשלום ואינה כברכת הנהנין ולא כברכות שתקנו על שם המאורע אלא בקשת רחמים", כלשון הטור (סי' תקי), עדיין י"ל שרק כאשר כל הציבור צריכים לדבר זה, ניתן לבקש עליו בחזרת הש"ץ, וכהא

דגשמים שכל המדינה צריכים לגשמים. אך מהיכי תיתי שש"ץ של מנין יהודים הצריכים לדבר מסוים, יכול להתפלל על כך בחזרת הש"ץ. וכי אם מנין משפחת כהן צריכים כעת רכב לנסיעה, יוכל החזן של המנין שאירגנו, להתפלל על השגת הרכב בחזרת הש"ץ?

והמג"א (קיט, ד) והמשנ"ב (שם) כתבו: "בליקוטי מהרי"ל איתא כשחלה מהרי"ל גזרו הצבור תענית ואמרו סליחות ומנהגם היה אז לומר סליחות באמצע ברכת סלח לנו. משמע דצבור לצורך יחיד שרי אפילו באמצע ברכה. י"ל שאני מהרי"ל דרבים צריכים לתורתו וכרבים דמי. וכה"ג איתא בתשובת הרשב"א סי' קמ"ח", עכ"ל. ובשו"ת הרשב"א כתב כן גבי מלך, שנחשב לאדם שכל העם צריך לו. וגם מדברים אלו חזי' שרק על דבר שהכלל ישראל צריכים לו מעתירים באמצע חזרת הש"ץ, אך לא על בקשה פרטית של מנין מסוים, וצ"ע.

וידידי הרה"ג ר' דן ממלוק שליט"א וגיסי הרה"ג ר' יצחק שוגרמן שליט"א הראוני לדעת לד' הב"י (סי' קי) שדן בדין 'ברכה הסמוכה לחברתה' בתפיה"ד וכתב כך: "ה"ר יונה כתב בריש ברכות (א. ד"ה אלא) דטעמא משום דכל ברכה שבמקומה היא סמוכה לחברתה, כשאומר אותה בפני עצמה, אומרה כמו שהיא במקומה שחותמת ואינה פותחת. ותפילת הדרך נמי כיון שבתפילת י"ח ברכות 'שומע תפילה' סמוכה לחברתה, אם עכשיו אינה סמוכה לחברתה לא חיישינן להכי", עכ"ל. וחזי' מהכא חידוש גדול, שתפיה"ד נחשבת לברכת 'שומע תפילה' הנאמרת בדרך, והיא היא כברכת 'שומע תפילה' עצמה.

ולפי"ז נמצא שהש"ץ יוכל להוציא את בני המנין בחזרת הש"ץ ב'שומע תפלה' בתפילת הדרך, משום שתפיה"ד היא חלק בלתי נפרד מ'שומע תפילה'. אך כאשר מנין צריכים נושא פרטי אחר, השייך למנין זה בלבד, אין הש"ץ יכול להוציאם בזה (ואולי גם לבקש על כך, בדבר שאינו חובה כמו תפיה"ד) ב'שומע תפילה'.

ושטחתי דברים אלו כעת לפני מו"ר מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א ואמר שהם דברים נכונים.

שו"ת קיץ
הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

חיזקי פורמן מכפר סבא שואל: אמנם תשעה באב חלף עבר לו, ובעז"ה בשנה הבאה הצום החמישי יהיה לששון ולשמחה ושאלתי לא תהיה רלוונטית, אבל בכל מקרה ברצוני לעמוד על האמת אע"פ שכבר עבר, הנה אצלנו בבית הכנסת היינו רגילים אחרי תפילת מנחה של תשעה באב להמתין בחוסר מעש לתפילת ערבית ומוצאי הצום, ומטבע הדברים המתפללים העבירו את הזמן בדברים בטלים ובהסתכלות על מחוגי השעון, ולכן בשנה זו תפס אחד מחשובי המתפללים יוזמה וניצל זמן זה למסירת שיעור עיוני בהלכות אבלות תוך כדי שהוא מקשה ומתרץ, בונה ומפרק. כל המתפללים ללא יוצא מן הכלל התענגו על דברי תורה אלו ושבחו את המגיד שיעור על יוזמה נפלאה זו, אלא שכמה מהמתפללים טענו שעל אף הכוונה הטובה, היא נוגדת את ההלכה, מאחר שאין היתר ללמוד תורה בתשעה באב בצורה כזאת (שיעור עיוני). מה דעת הרב בנידון?

תשובה: **לענ"ד יפה עשה המגיד שיעור וראוי לשבחו על כך.**

ביאור: מבואר בגמרא במסכת תענית[א] וכן בשולחן ערוך[ב] שבתשעה באב אסור ללמוד תורה אלא אם כן מדובר בלימוד של הדברים הרעים, כגון: אגדות החורבן, הנבואות הרעות שבירמיה, פרק 'אלו מגלחין' במסכת מועד קטן שסוגיות רבות של דיני אבלות כתובים בו, הלכות אבלות וכדומה.

ואם כן מאחר שהשיעור המדובר היה בהלכות אבלות לכאורה הוא בגדר לימוד המותר בתשעה באב, אלא שמצאנו לגדולי הפוסקים שכתבו[ג] שעל אף שהותר לאבל ללמוד בדברים אלו, מכל מקום לא הותר אלא לימוד פשוט, אבל לא לימוד עיוני ומפולפל המביא את האדם לחדש חידושים, אמנם יש חולקים[ד] וסוברים שגם לימוד שכזה הותר בדברים המותרים הנ"ל.

והנה עוד יש לפקפק בדבר ולטעון שאף אם ננקוט כפוסקים המתירים לימוד עיוני בדברים המותרים, מכל מקום הוא רק באופן שהוא לימוד בינו לבין עצמו, אבל לא הותר לימוד עם אחרים, וכמבואר בשולחן ערוך בהלכות אבלות[ה], ואם כן לכאורה לא טוב עשה המגיד שיעור שמסר שיעור עיוני בהלכות אבלות ברבים בתשעה באב.

אלא שלנגד עינינו עומדת הנהגתו של הגר"ע יוסף שליט"א שבשנת תשמ"ז בהיותו אבל על אביו ז"ל, מסר שיעור ברבים בנוכחות 500 איש (במוצאי שבת) בהלכות אבלות[ו], וביאר שאי מסירת השיעור תגרום לביטול תורה דרבים, יש להקל בהלכה זו, ואם כן הוא הדין במקרה דידן, אם המגיד שיעור לא היה מוסר שיעור זה, כל הציבור היה מתבטל בדברים בטלים וכפי שהעיד השואל.

אלא שהיד נטויה לדחות ולחלק שרק כאשר מדובר במקרה שהמגיד שיעור הוא באבלות, אבל שאר משתתפי השיעור אינם אבלים אז אכן שייך להתיר מטעם ביטול תורה דרבים, אבל בנידון שאלתנו, מאחר וכל הציבור הוא באבלות על בית המקדש, וכל הציבור אסור בלימוד תורה, אם כן לא שייך כלל לטעון כאן מצד 'ביטול תורה דרבים'.

אלא שדבר זה תלוי בחקירת האחרונים, האם בתשעה באב אנו לא חייבים כלל בלימוד תורה, אלא שאם רצה לומד בדברים הרעים (בגדר 'רשות') או שגם בתשעה באב חייבים בלימוד תורה אלא שאי אפשר ללמוד בכל דבר, אלא רק בדברים הרעים, ונחלקו בזה הפוסקים[ז], ואם ננקט כאותם הסוברים[ח] שגם בתשעה באב (או בימי אבלות) יש חיוב ללמוד תורה אז אכן כן אפשר לטעון מצד 'ביטול תורה דרבים'.

והנה מאחר שהזמן שבין תפילת מנחה לערבית הוא בדרך כלל הוא זמן 'בין השמשות' שהוא כבר ספק לילה, לענ"ד ראוי להקל ולסמוך על הסוברים שגם לימוד עיוני בדברים הרעים מותר, וכן לסמוך על הסוברים שיש בזה ביטול תורה דרבים ולהתיר אף לימוד בחבורה, וראוי לעשות כך בזמן זה מאשר להתבטל בשיחת דברים בטלים המביאים את האדם ללשון הרע ורכילות ושאר מרעין בישין, כך נראה לענ"ד.

א - דף ל' עמוד א'.
ב - או"ח סימן תקנ"ד סעיפים א' וב'.
ג - עיין ברכי יוסף לשו"ע יו"ד סימן שפ"ד, ומג"א וט"ז על סימן תקנ"ד שם, ומשנה ברורה שם ס"ק ד'.

ד - ערוך השולחן ליו"ד סימן שפ"ד וכן לאו"ח סימן תקנ"ד וכן דעת גדול אחד המובא בכרכי יוסף שם, וכן סוברים האליהו רבא והמאמר מרדכי, ובשו"ת יבי"א ח"ב יו"ד סימן כ"ו מחלק בין לימוד בעיון לצורך הבנת העניין שהוא אכן מותר, לבין לימוד שכל תכליתו הוא לחדש חידושים ולפלפל.
ה - יו"ד סימן שפ"ד סעיף ד'.
ו - כן מובא בספר "ילקוט יוסף' על הלכות אבלות עמ' שע"ו ועמ' ת"ד בהערות.
ז - ערך השולחן ושבט יהודה נוקטים שאין מצוות לימוד תורה בתשעה באב, ואילו בספר מועד לכל חי לרבי חיים פלאג'י זצ"ל נקט שיש מצווה אף בתשעה באב, וכן נקט בשו"ת דברי יציב וכן הוא בספר שערי הלכה ומנהג לאדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל - עיין מ"מ בספר פסקי תשובות סימן תקנ"ד אות א'.
ח - וכן נקט בספר 'דברי סופרים' פרק ל"ה (בקיצור) וכן הוא בספר "ילקוט יוסף' הלכות אבלות.

סיפור לשבת

'איבדתי את הכול'

/ שאול שיף

"אימא! איבדתי את הכול.." - זוהי הבשורה האחרונה שאימא הייתה מצפה לקבל מהבת שלה שיצאה לטיול חוצה במדינות דרום אמריקה.

גב' מ. בר, מקורבת ומשתתפת קבועה בשיעורים במרכז חב"ד תל אביב, מגוללת סיפור מרטיט במכתב מרגש אל הרב יוסף געלריצקי שליח הרבי מליובאוויטש לתל אביב:

"הרב געלריצקי, שלום.

"איבדתי את הכול" - זו לא בדיוק ההודעה שאימא הייתה רוצה לקבל מבתה, שיצאה מהארץ לטיול הרפתקאות בג'ונגלים שבדרום אמריקה. כשקראתי את המסר הבהול, דמיינתי כל סיטואציה אפשרית. אך לא העליתי בדעתי, שהיא עומדת עכשיו, באמצע עיר נידחת, כשאין עליה דבר, חוץ מאשר הבגדים שעל גופה. למזלה, היא קיבלה רשות לדקות ספורות להשתמש באינטרנט, בבית קפה כלשהו, על-מנת לכתוב את ההודעה.

כתבתי לה בחזרה: "למה את מתכוונת במילה "איבדתי"? ובמילה "הכול"? האם זה נגנב? האם לקחו ממך באיומי סכין? באיומי אקדח? האם שדדו אותך? מה בדיוק נשאר לך?

"כלום. איבדתי הכול", כתבה לי ביתי בחזרה.

ניסיתי לברר פרטים נוספים על מנת שאוכל לעזור לה אך מהתגובות הסתמיות שלא היה בהן תיאור נוסף שיבהיר את המצב הבנתי שהיא נמצאת בלחץ נורא, ואז לאחר מספר ניסיונות נוספים להבין היכן היא נמצאת ומה מצבה, נותק הקשר.

לא ידעתי אפילו באיזו ארץ היא שוהה. כל מה שידעתי זה שהיא נמצאת איפה שהוא באזור ברזיל, במקום שבו היתושים צוחקים על התכשירים נגד עקיצות, שציידתי אותה בהם, והם גדולים יותר אפילו מזבובי הסוס הענקיים.

חיכיתי במתח נורא ליד הטלפון והמחשב כדי לקבל ממנה אות חיים נוסף.

מספר שעות מאוחר יותר, הקשר חודש והיא כתבה לי שהיא שוהה באיזו עיר "משוגעת" בפאראגווי, בשם Ciudad del Este. היא אמרה שוב ושוב, שזהו מקום של 'תהו ובוהו' מוחלט, המשטרה אינה עוזרת, ולמעשה, השוטרים גנבו את המצלמה של חברתה. היא שאלה אותי מה עליה לעשות.

במרחק כל כך רב מהבית, מה הייתי יכולה לעשות?

חיפשתי ב"ויקיפדיה" פרטים על העיר Ciudad del Este, ועל האזור בו היא נתקעה על קו הגבול בין ברזיל לבין פאראגווי, התמונה שקיבלתי נראתה עגומה עוד יותר. מבריחי סמים, תעשיה שלימה של סחר בבני אדם תמורת כופר, משטרה שמשוחדת על-מנת שלא לעשות דבר, ו"הדובדבן שבקצפת" - העיר שרבים מתושביה הם מוסלמים שיעים וסוניים, נחשבת כמרכז לוגיסטי לגיוס כספים עבור חיזבאללה באמריקה הלטינית...

הבת שלי, בחורה ישראלית, בחרה מקום נהדר להיתקע בו.

לבסוף, היא כתבה, "צרי קשר עם חב"ד! בדקי איפה ניתן למצוא חב"ד בפאראגווי? בקשי מהם לעזור לי".

המשפט הזה חימם לי את הלב.

הבת הזו, מתוך כל ילדינו הכי פחות מתעניינת בדת. למרות זאת, היא מכבדת אותי ואת דרכי.

לפני שהיא עזבה, אמרתי לה, שאם היא נתקלת בבעיות, שתחפש את חב"ד. לא תיארתי לעצמי שהיא מקשיבה לעצתי.

אני מניחה, שכאשר אדם מרגיש באמת אבוד, הדבר הראשון שהוא עושה זה למצוא את הבית..

טלפנתי למרכז חב"ד בתל אביב שם קיבלתי את מס' הטלפון וכתובת הדוא"ל של הרב לוי פייגלשטוק, שליח הרבי ב-Asuncion פאראגווי.

כתבתי אליו מסר דחוף והוא החזיר לי תשובה תוך דקות.

"מה מספר הטלפון שלך"?

- "מה?? אני חושבת שהטלפון שלה נגנב" לא הבנתי למה הוא חותר.

הוא רצה את מספר הטלפון שלי בבית, על-מנת להתקשר אלי מ-Asuncion.

הוא התקשר אלי הביתה כדי לקבל פרטים נוספים.

- "היכן היא נמצאת?.....

המשך בעמוד הבא...

כשמסרתי לו את שם העיר בו היא תקועה, הוא הרגיע אותי במקצת כשענה:

העיר הזו אינה כה נוראית כפי שהיא נשמעת. למעשה, החותנים שלי, המשפחה שלי ואני חגגנו שם את שבוע הפסח".

הרב לוי ביקש מידע נוסף על מנת שיוכל לאתר אותה, אמרתי לו שהיא ישנה במלון קתדראלה.

הוא שאל אותי איך היא נראית, ואמר לי, לחכות על הקו, הוא טלפן למר מנואל אטיאס, חבר בקהילה ב-Ciudad del Este, שנמצא שם, ממש ליד הקתדראלה.

שמעתי אותו מדבר בספרדית בטלפון שלו, והוא אמר לי שמנואל אטיאס הולך עכשיו לקתדראלה למצוא את בתי. משלא מצא אותה שם, הוא שיער שהיא כנראה הלכה העירה לתחנת המשטרה.

היה עלי לצאת, והרב לוי לא היה יכול להשיג אותי מאוחר יותר, אז הוא התקשר לרעייתך הרבנית הינדה גערליצקי, כאן בתל-אביב, על-מנת שתודיע לי שאצור איתו קשר בהקדם דרך הסקייפ.

בתוך שעות ספורות, הרב לוי חזר אלי.

"הם מצאו אותה והם עוזרים לה".

איזו הקלה!!!

עכשיו היא נמצאת בבטחה בידיים טובות.

אוסיף רק מספר פרטים על גודל העיר כדי שכב' הרב לא יחשוב שזה לא "סיפור גדול", - Ciudad del Este היא עיר בת 700,000 תושבים, הבנויה על שתי גדות נהר, כל גדה היא במדינה אחרת, מרחק של 5 שעות נסיעה מ-Asuncion.

בסופו של דבר, בתי הגיעה ל-Asuncion, שוהה בבית חב"ד עם משפחת פיגלשטוק, ולומדת קצת תניא בשביל הנשמה.

אני בהתפעמות גדולה. אני שומעת כל כך הרבה סיפורים על שלוחי חב"ד, כיצד הם עוזרים ליהודים במקומות הנידחים ביותר בעולם, והנה הייתה זו ההזדמנות שלי לחוות זאת באופן אישי.

דבר אחד אחרון.

הבת שלי לא איבדה "הכול". האמת היא, שהיא איבדה את הדרכון שלה, המצלמה, וכרטיס הזיכרון, שזה חבל, אך היא לעולם לא תאבד את זהותה היהודית, וזה התגלה באורח פלאי.

מ. בר, תל אביב

שביבים / שאול שיף

קנקן תה וסודותיו

הקנקן שלפניכם אולי יכול היה לשרת את היהודים גם בימי האינקוויזיציה, בעת שרבים הסתירו זהותם האמיתית. ראו איזה יצירה פלאית.

מצגת: יגאל מורג. אמן מקור: יוסי סוויד, ניו-יורק.

הקנקן סגור,

לפתוח את המכסה העליון...

זה סביבון!
מלמטה חרוטות האותיות נ ג ה ש (נס גדול היה שם),

החלק הבא...

כלי לבשמים!

פתוח

סגור

שימו לב למילה "בשמים".

החלק הבא...

אש התמיד,

מבט מלפנים,
שימו לב לחריטה "נר ה' נשמת אדם".

נהפוך אותו לצד, ושם מסתתר עוד סוד!

מגילה!!!

זה בעצם מגילה שלימה, באורך כמה מטרים, (לא כדאי לשלוף סתם את הכול, כי מאד קשה להחזיר),

החלק הבא - קופסה לאתרוג,

גוף הקומקום מיועד להחזיק את האתרוג,

שימו לב לחריטה על העלים,
המילים הם הפסוק על
האתרוג- "פרי עץ הדר"!

בתוך הקופסה,

פמוטי שבת!!!

צילום תקריב,

מתחת לפמוטים יש
בקופסה....

קערת ליל הסדר!!! (הצלוחיות
מתחברות בחריצים מיוחדים
לדופן של הקומקום)

הכל פתוח,

אבל רגע...
יש עוד סוד בתחתית...

חנוכיה!

שימו לב לחריטה -
"הנרות הללו קודש הם"

והנה הכל סגור שוב.

ותודה לחברי הטוב כאח לי, אורי צבי בן נון.

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדוא"ל: besod@013net.net

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
אימייל. gilwein26@012.net.il